

Granskning av årsredovisning 2015-12-31

Jönköpings kommun

Innehåll

Sammanfattning	1
1. Inledning	3
2. Granskningsresultat	5

Sammanfattning

Uppdrag och Bakgrund

Revisorerna ska enligt kommunallagen pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsbokslutet.

Revisionsfråga

Är räkenskaperna rättvisande och är resultatet i årsbokslutet förenligt med de mål fullmäktige beslutat?

Underliggande revisionsfrågor:

- Kvalitetssäkring av årsredovisningens delar. Innehåller dokumentet den information som föreskrivs av lag om kommunal redovisning samt gällande rekommendationer?
- Granskning av väsentliga resultat- och balansposter med avseende på fullständighet, riktighet, existens, tillhörighet, periodisering, värdering, äganderätt och förpliktelser samt innehåll och presentation.
- Redogör årsredovisningen för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut? Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?
- Är resultatet i årsbokslutet förenligt med de mål fullmäktige beslutat?
- Är balanskravet uppfyllt?

Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används:

- Kommunallagen
- Kommunala redovisningslagen
- God revisionsred för kommunal verksamhet
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Svar på revisionsfrågan

Vår bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt innehåller uppgifter som är väsentliga för att bedöma verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning. Vi bedömer räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande.

Vår bedömning är att resultatet i årsredovisningen inte är förenligt med de verksamhetsmål fullmäktige beslutat för god ekonomisk hushållning. Vidare är vår bedömning är att resultatet i årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål fullmäktige beslutat för god ekonomisk hushållning.

Vår bedömning skiljer sig från kommunstyrelsens bedömning. Kommunen gör bedömningen att samtliga finansiella mål är uppfyllda samt att ett av verksamhetsområdena inte är uppfyllda. Deloitte's bedömning är att ett finansiellt mål inte är uppfyllt och att tre verksamhetsområden inte är uppfyllda.

lakttagelser

Vid granskning av väsentliga resultatposter och balansposter har vi gjort följande noteringar:

- Avsättning för att sluttäcka avfallsdeponin i Hult uppgår till 55 mkr. Vi har noterat att beräkningen av avsättningen är beroende av flertalet osäkra parametrar och framtidsbedömningar. Avsättningen bedöms av kommunen vara bästa bedömning per rapportdatum. Vår bedömning är att avsättningens storlek kan vara osäker.
- Vi har noterat att kommunen i december har erhållit ett engångsbidrag om +66 mkr för mottagning av flyktingar. Enligt RKR:s rekommendationer ska 1/13 intäktsföras under år 2015 och resten periodiseras till år 2016.

Kommunen har valt att intäktsföra hela bidraget först under år 2016. Därmed avviker kommunen från RKR:s ställningstagande. Kommunen uppger om avvikelser i resultaträkningen och vår bedömning är att beloppet inte är materiellt.

- Vi har vidare noterat att kommunen endast i mycket begränsad omfattning påbörjat arbetet med komponentredovisning. Kommunen följer därmed inte god redovisningssed och en implementering av komponentavskrivning skulle kunna medföra att de årliga avskrivningarna ändras materiellt.
- Årets resultat är 132 mkr, totalt justerat resultat för balanskravet är 122 mkr. Det lagstadgade balanskravet för 2015 är därmed uppfyllt. Föregående år var justerat resultat för balanskravet 33 mkr, vilket innebar att kommunen även uppfyllde balanskravet föregående år.
- Från personalredovisningen noterar vi att antalet tillsvidare och visstidsanställda har ökat med ca 300 anställda.

Rekommendationer

Vi har noterat att kommunfullmäktige har antagit 32 verksamhetsmål varav 17 har uppfyllts, 10 ej uppfyllts och 5 har bedömts ej mätbara. Vi rekommenderar kommunstyrelsen att se över sin måluppfyllelse.

Socialnämnden redovisar ett underskott mot budget om -39 mkr (ca 3,0 %) och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd redovisar ett underskott mot budget om -18 mkr (ca 2,8 %). Vi rekommenderar att socialnämnden och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd strävar efter en ekonomi i balans. Om socialnämnden och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd bedömer att budgeten är för låg måste en dialog föras mellan respektive nämnd och kommunstyrelse/kommunfullmäktige.

Vi rekommenderar kommunen att implementera komponentredovisning på samtliga anläggningstillgångar. Det är även viktigt att kommunen till dess att komponentavskrivningen är implementerad uppger i sina redovisningsprinciper om vilka avvägningar och prioriteringar som har gjorts samt om den ekonomiska effekt en implementering av komponentavskrivning hade medfört.

Kommunens årsredovisning saknar en särskild redovisning och uppställning för VA-verksamheten. Enligt VA-lagen från 2007 ska VA-verksamheten särredovisas i separat balans- och resultaträkning med tillhörande tilläggsupplysningar. Det är inget krav att ha med denna särredovisning i årsredovisningen men den måste finnas tillgänglig för fastighetsägarna. Kommunen har upprättat en separat balans- och resultaträkning, med tillhörande kassaflödesanalys och noter som en separat redovisning. En utveckling av årsredovisningen vore att samtliga delar framgår i årsredovisningen att förtydliga för en extern läsare.

Vid genomgång av kommunens avstämningar av balansposter noteras att det i efterhand inte är möjligt att verifiera att avstämning har skett. Vår rekommendation är att kommunen i samband med bokslut sammanställer samtliga avstämningsbilagor där det tydligt framgår att avstämning har skett mot underliggande underlag och om några avvikelser finns mellan huvudbok och underlag. Vidare bör även externa underlag bifogas så att avstämning av balansposterna kan kontrolleras i efterhand.

Jönköping den 23 mars 2016

DELOITTE AB

Pernilla Rehnberg
Auktoriserad revisor

Jenny Lundin
Auktoriserad revisor

1. Inledning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Jönköpings kommun har Deloitte genomfört en granskning av kommunens årsredovisning per 2015-12-31.

Enligt Lag om kommunal redovisning (KRL) ska en kommuns årsredovisning redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut. Rådet för kommunal redovisning (RKR), vars huvuduppgift är att främja och utveckla god redovisningssed i kommuner och landsting i enlighet med KRL, har gett ut rekommendationer för den kommunala redovisningen. I tillämpliga delar ska även normering från Redovisningsrådet och Bokföringsnämnden användas. Enligt KRL och kommunallagen (KL) är det kommunstyrelsen som ansvarar för årsredovisningens upprättande.

1.1 Uppdrag och bakgrund

Revisorerna ska enligt kommunallagen pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsbokslutet.

1.2 Revisionsfråga

Är räkenskaperna rättvisande och är resultatet i årsbokslutet förenligt med de mål fullmäktige beslutat?

Underliggande revisionsfrågor:

- Kvalitetssäkring av årsredovisningens delar. Innehåller dokumentet den information som föreskrivs av lag om kommunal redovisning samt gällande rekommendationer?

- Granskning av väsentliga resultat- och balansposter med avseende på fullständighet, riktighet, existens, tillhörighet, periodisering, värdering, äganderätt och förpliktelser samt innehåll och presentation.
- Redogör årsredovisningen för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?
- Är resultatet i årsbokslutet förenligt med de mål fullmäktige beslutat?
- Är balanskravet uppfyllt?

1.3 Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används:

- Kommunallagen
- Kommunala redovisningslagen
- God revisionsssed för kommunal verksamhet
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

1.4 Avgränsning

Granskningen omfattar genomgång av årsredovisningen med fokus på förvaltningsberättelse, verksamhetsredovisningen, resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys, nothänvisningar samt sammanställd redovisning.

1.5 Metod

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsssed för kommunal verksamhet. Det innebär att vi har planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. Revisionen har innefattat att utifrån en bedömning av väsentlighet och

risk granska ett särskilt urval av underlag till belopp och annan information i räkenskapshandlingarna.

I revisionen har också ingått att pröva redovisningsprinciperna och kommunstyrelsens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som kommunstyrelsen gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen. I revisionen har också ingått att pröva redovisningsprinciperna och kommunstyrelsens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som kommunstyrelsen gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen.

2. Granskningsresultat

2.1 Kvalitetssäkring av årsredovisningens delar

Nedan presenteras vår granskning av årsredovisningen baserat på revisionskriterierna. För att tydliggöra huruvida kommunens årsredovisning är i

överensstämmelse med kommunallagen och lagen om kommunal redovisning finns nedan en tabell över ett antal lagkrav:

Lagkrav	Lagrum	Uppfyller?
Ska innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet	KRL 4 kap 1 §	Ja
Sådana förhållanden som inte ska redovisas i balans- eller resultaträkningarna, men som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat och ställning	KRL 4 1§ 1p	Ja
Upplysning om händelser av väsentlig betydelse som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut	KRL 4 kap 1 § 2 p	Ja
Upplysning om kommunens förväntade utveckling	KRL 4 kap 1§ 3p	Ja, återfinns i avsnittet "Framåtblick" i nämndernas verksamhetsberättelser
Väsentliga personalförhållanden och uppgift om sjukfrånvaro	KRL 4 kap 1§ 4p KRL 4 kap 1a§	Ja
Kommunens investeringsverksamhet	KRL 4 kap 2§	Ja, återfinns i avsnittet "Ekonomisk redovisning".
Redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten	KRL 4 kap 3§	Ja, återfinns i avsnittet "Ekonomisk redovisning".
Hur ett eventuellt negativt resultat ska regleras – balanskravet	KRL 4 kap 4§	Ja
Hur målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts	KRL 4 kap 5§	Finansiella mål 4 av 5 mål är uppfyllda. Verksamhetsmål 17 av 32 mål är helt uppfyllda, dock är 10 mål ej uppfyllda medan 5 mål ej mätts/bedömts ej mätbara.

Uppställningen av årsredovisningen bör överensstämma med resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning enligt årsredovisningen under det närmast föregående räkenskapsåret. Vidare bör årsredovisningen innehålla väsentliga nyckeltal och jämförelsesiffror för motsvarande period föregående år. Motsvarande redovisningsprinciper bör också gälla. Dessutom bör väsentliga notupplysningar ingå.

Uppställningarnas form beträffande resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys, noter och övriga finansiella analyser för kommunen överensstämmer med uppställningen i senaste årsredovisningen. Utfallet för rapportperioden avseende kommunen jämförs med utfallet för motsvarande period 2014 samt i år även med motsvarande period 2013, vilket är nytt för 2015. Kommunen anser att en jämförelse med tre år ger läsaren en ökad förståelse för fluktuationer mellan åren. Uppställningsformerna överensstämmer med senaste årsredovisningen med enda avvikelser att kommunen lagt till ytterligare ett år i jämförelsen.

Årsredovisningen bör också omfatta både kommunen och koncernkoncernen. Årsredovisningen innehåller en koncernredovisning för applicerbara delar.

lakttagelse

Vår bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt innehåller den information som föreskrivs av lag om kommunal redovisning samt gällande rekommendationer.

2.2 Måluppfyllelse

Kommunallagen reglerar att kommunfullmäktige ska anta mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Jönköpings kommuns kommunfullmäktige har fastställt en Verksamhets- och investeringsplan med budget för 2015 (VIP 2015-2017) per 2014-11-27 i vilken kommunens finansiella och verksamhetsrelaterade mål presenteras. Deloitte har stämt av målen i *VIP 2015-2017* mot de mål som angetts i årsredovisningen och sett att de övergripande formuleringarna av målen i årsredovisningen överensstämmer.

I samband med årsredovisningen görs en bedömning av hur verksamheterna bedrivs mot kravet om god ekonomisk hushållning. Bedömningen av årsredovisningen är en översiktlig granskning. Det huvudsakliga syftet är att ge fullmäktige ledning för den fortsatta styrningen av verksamheten för en god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktige har antagit fem finansiella mål och 32 verksamhetsmål för 2015. Verksamhetsmålen har delats upp i sex olika områden som följer under avsnitt "Är de verksamhetsrelaterade målen uppfyllda".

Kommunen har 2015 valt att presentera utvärderingen av måluppfyllelsen på ett nytt sätt i årsredovisningen. Syftet med det nya sättet att presentera måluppfyllelsen är att ge läsaren en bättre och mer samlad bild av huruvida verksamheten bedrivs i enlighet med kommunallagens föreskrifter om god ekonomisk hushållning. Föregående år gjordes utvärderingen i avsnittet "ekonomichefens kommentarer". I år görs dels en bedömning per område och dels en övergripande bedömning av samtliga områden. Tidigare år gjorde kommunen istället en bedömning per mål och inte per område. Kommunens sammanvägda bedömning är att Jönköpings kommun lever upp till kriterierna för god ekonomisk hushållning i verksamheterna.

Vid Deloitte's granskning av måluppfyllelsen har faktiskt utfall jämförts mot föregående års faktiska utfall likt kommunen gjort tidigare år. Har en ökning respektive minskning skett i enlighet med uppsatt mål (med undantag för de mål som har ett precist mål för 2015 som har utvärderats mot det mål som är satt för 2015) har bedömning gjorts att målet är uppfyllt.

Är de finansiella målen uppfyllda?

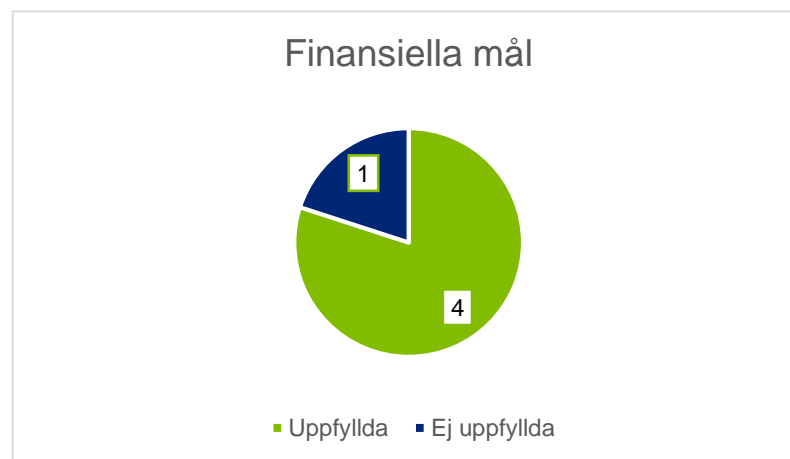
I årsredovisningen ska de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning utvärderas. De finansiella målen ska ange en tydlig ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen. Den finansiella redovisningen, d.v.s. externredovisningen utgör underlag. Ett exempel på vad som kan ingå i den finansiella målsättningen är resultatkrav för att

bibehålla nuvarande service. Resultatkravet bör ligga på en nivå som konsoliderar ekonomin. Andra exempel på mål är skuldsättningen på kort och lång sikt, soliditet samt hur investeringar och pensioner ska finansieras. Det är viktigt att mål och riktlinjer uttrycker realism och handlingsberedskap samt att de kontinuerligt utvärderas och omprövas. För uppföljning av de finansiella målen se nedan tabell.

Finansiella mål	Återkoppling till målen i årsredovisningen	Övergripande bedömning Deloitte
Resultatnivån ska uppgå till lägst 1,5% av skatteintäkter och statsbidrag i genomsnitt under VIP-perioden.	Utfall 2015: 1,9%	Målet anses vara uppfyllt per årsbokslutet.
Kostnaderna för affärsverksamheterna, VA, avfallshantering och Miljöhantering i Jönköping, ska var och en för sig i sin helhet finansieras med avgifter.	Utfall 2015: VA, överskottet på 25 mkr överförs till investeringsfond, resultat 0 mkr Avfallshanteringen, underskottet på 9 mkr täcks av tidigare års förtida avgiftsuttag, resultat 0 mkr Miljöhantering i Jönköping, resultat 2 mkr	Målet anses vara uppfyllt per årsbokslutet.
Investeringsnivån i den skattefinansierade verksamheten ska inte överstiga 500 mkr per år i genomsnitt under en femårsperiod	Utfall för perioden 2011-2015: 509 mkr/år i genomsnitt	Målet anses inte vara uppfyllt per årsbokslutet.
Kommunens soliditet, d.v.s. andelen tillgångar som finansieras med eget kapital, ska uppgå till minst 50 %.	Utfall 2015: 52%	Målet anses vara uppfyllt per årsbokslutet.
Kommunens låneskuld kan variera mellan 0 – 500 mkr.	Utfall 2015: 365 mnkr	Målet anses vara uppfyllt per årsbokslutet.

lakttagelse

En utvärdering av samtliga av kommunfullmäktige fastställda finansiella mål för 2015 presenteras i årsredovisningen. Vår bedömning är att målen är relevanta för kommunens styrning. Totalt har Jönköpings kommun antagit fem finansiella mål varav fyra mål uppfylls per 2015-12-31. Det mål som inte är uppfyllt är att investeringsnivån i den skattefinansierade verksamheten inte ska överstiga 500 mkr per år i genomsnitt under en femårsperiod. Den genomsnittliga investeringsnivån per år uppgår till 509 mkr. Vår bedömning skiljer sig från kommunen då kommunen anser att samtliga finansiella mål är uppfyllda.

Är de verksamhetsrelaterade målen uppfyllda?

Enligt KL skall det i årsredovisningen finnas en utvärdering av hur de uppsatta verksamhetsmålen uppfyllts. I *VIP 2015-2017* presenterades en strukturerad uppställning av fullmäktiges övergripande verksamhetsrelaterade mål. Målen har formulerats så att det går att mäta varje enskilt mål i siffror.

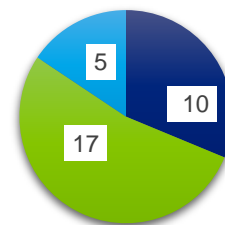
Verksamhetsmålen har delats upp i sex olika områden. I årsredovisningen har uppföljning utförts per respektive målområde för samtliga mål under respektive målområde. Nedan beskrivs den totala måluppföljningen.

Verksamhetsmålen har delats upp i följande sex områden;

- ✓ En entreprenörskommun med dynamiskt näringsliv
- ✓ Positiv utveckling och goda möjligheter i hela kommunen
- ✓ Hållbar utveckling
- ✓ Livslångt lärande
- ✓ Goda livsvillkor
- ✓ En attraktiv arbetsgivare.

Totalt har kommunfullmäktige antagit 32 verksamhetsmål för 2015. Av de 32 verksamhetsmålen är 17 mål uppfyllda, 10 mål ej uppfyllda och 5 mål ej mätbara per 2015-12-31.

Måluppfyllelse verksamhetsmål

■ Ej uppfyllda mål ■ Uppfyllda mål ■ Ej mätbara/mätta mål

Kommunen har gjort en samlad bedömning av måluppfyllelsen per område. Kommunens samlade bedömning är att samtliga områden med undantag för en attraktiv arbetsgivare är uppfyllda. Deloitte delar kommunens bedömning gällande en attraktiv arbetsgivare. Deloitte gör även en sammantagen bedömning att områdena Goda livsvillkor och Hållbar utveckling inte anses vara uppfyllda, vilket avviker från kommunens bedömning.

Nedan följer en sammanställning på områdena goda livsvillkor och hållbar utveckling samt en förklaring av varför Deloitte's bedömning är att områdena inte är uppfyllda.

Goda livsvillkor

Målområdet Goda livsvillkor har 5 mål. Av de 5 målen är 2 mål uppfyllda och 3 mål inte uppfyllda.

De mål som Deloitte bedömt som inte uppfyllda är;

- ✓ Andel kvinnor respektive män som uppgett att de är mycket nöjda med personalens bemötande ska öka (procent).

Målet är uppdelat på hemtjänst och äldreboende. Delmålet gällande hemtjänst har uppfyllts då det totala utfallet för kvinnor och män har ökat från 93% till 95%. Delmålet gällande äldreomsorgen anses inte uppfyllt då utfallet för 2014 och 2015 var 60% båda åren.

- ✓ Andel kvinnor och män som uppger att personalen oftast eller alltid tar hänsyn till deras åsikter och önskemål ska öka.

Målet är uppdelat på hemtjänst och äldreboende. Delmålet gällande hemtjänst har inte uppfyllts då utfallet är 92% båda åren. Delmålet gällande äldreomsorgen har uppfyllts då det totala utfallet för kvinnor och män har ökat från 81% föregående år till 82% i år.

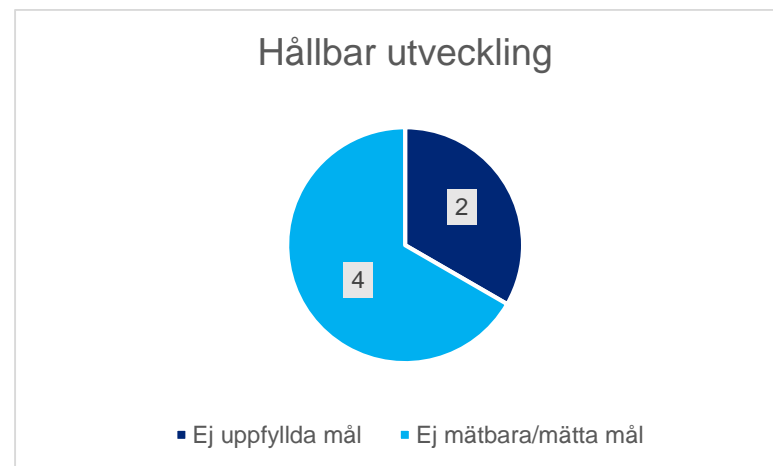
- ✓ Andelen loginätter inom socialnämndens verksamhet ska minska med minst 10% per år till 2015 för att sedan hålla den nivån.

År 2014 hade socialnämnden 11 500 loginätter och 2015 var motsvarande siffra 11 893 loginätter vilket gör att målet inte är uppfyllt.

Då 3 av 5 mål inte är uppfyllda är Deloitte's bedömning att målområdet inte är uppfyllt.

Hållbar utveckling

Området har 6 mål. Av de 6 målen är 2 mål inte uppfyllda och 4 mål är ej mätta under 2015.

De mål som Deloitte bedömt som inte uppfyllda är;

- ✓ Den kommunala biogasproduktionen ska öka och avsättningen till fordonsbränsle ska öka, miljoner Nm³.

År 2014 var utfallet 2,30 miljoner Nm³ och år 2015 2,20 miljoner Nm³, dvs. en minskning varför målet inte anses uppfyllt.

- ✓ Andelen inköpta ekologiska livsmedel i förhållande till totala inköpta livsmedel ska öka. I kommunala kök ska minst 30% av livsmedelskostnaden komma från ekologiska varor senast 2020.

Utfallet var både 2014 och 2015 20%, dvs någon ökning har inte skett varför målet inte anses uppfyllt.

Övriga 4 mål i området har ej mätts 2015 vilket gör att Deloitte inte kan göra bedömningen att områdets mål har uppnåtts.

lakttagelse

I årsredovisningen har uppföljning presenterats av samtliga mål. Målen är uppdelade på 6 olika områden. Kommunstyrelsen gör bedömningen att ett av områdena inte är uppfyllt, medan Deloitte's bedömning är att 3 områden inte är uppfyllda. Totalt har fullmäktige antagit 32 verksamhetsmål varav 17 har uppfyllts, 10 ej uppfyllts och 5 har ej mätts/ bedömts ej vara mätbara. Kommunstyrelsens sammanvägda bedömning är att Jönköpings kommun lever upp till kriterierna för god ekonomisk hushållning i verksamheterna. Eftersom 3 av 6 verksamhetsområden inte uppfylls är vår bedömning att resultatet i årsredovisningen inte är förenligt med de verksamhetsmål fullmäktige beslutat för god ekonomisk hushållning.

Rekommendation

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att se över sin måluppfyllelse.

2.3 Granskning av väsentliga resultat- och balansposter

Enligt KRL 5:1 ska resultaträkningen redovisa samtliga intäkter och kostnader samt hur det egna kapitalet förändrats under året.

Balansräkningen ska enligt KRL 5:2 redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

Resultaträkningen 2015 jämförelse mot föregående år

Nedan följer ett sammandrag av kommunens resultaträkning för år 2015 och år 2014 vilka presenteras i årsredovisningen.

Tabell 2: Utdrag ur kommunens resultaträkning år 2015 och år 2014

Nämnd/verksamhet (mkr)	Utfall 2015	Utfall 2014	Föränd- ring, kr	Föränd- ring, %
Kommunstyrelsen	-234	-238	4	1,7%
Teknisk nämnd	-229	-185	-44	-23,8%
Realisationsvinster	37	16	21	131,3%
Barn- och utbildningsnämnd	-2 459	-2 327	-132	-5,7%
Utbildnings-/ arbetsmarknadsnämnd	-653	-622	-31	-5,0%
Äldrenämnd	-1 356	-1 343	-13	-1,0%
Socialnämnd	-1 334	-1 291	-43	-3,3%
Övriga nämnder	-440	-423	-17	-4,0%
Kommungemensamt	205	173	32	18,5%
Nämndernas nettokostnader	-6 463	-6 240	-223	-3,6%
Interna transaktioner	6	17	-11	-64,7%
Skatteintäkter	5 528	5 277	251	4,8%
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	1 046	988	58	5,9%
Finansiella intäkter	49	63	-14	-22,2%
Finansiella kostnader	-34	-53	19	35,8%
Årets resultat	132	52	80	153,8%

De väsentligaste förklaringarna till årets resultat jämfört med föregående år är följande:

Tekniska nämndens nettokostnader har ökat med -44 mkr jämfört med föregående år. Ökningen beror dels på budgeterad ökning om -17 mkr för samtliga verksamhetsdelar inom nämnden. Vidare har anslaget för gator och parkering ökat med -10 mkr på grund av ökade underhållsbehov. Jämfört med föregående år har tekniska nämnden en engångskostnad om -15 mkr för tågurspårning som skedde under 2015. Utöver detta finns flera mindre fluktuationer om -2 mkr som förklarar resterande del av förändringen.

Barn- och utbildningsnämndens nettokostnader har ökat med -132 mkr jämfört med föregående år. Ökningen beror på ett flertal olika faktorer men främst av ökat elevunderlag. Den procentuella förändringen jämfört med föregående år är omkring 5,7 % vilket ger beloppsmässigt stor skillnad på grund av nämndens ekonomiska storlek. Kostnaden för den demografiska (befolkningsökning) ökningen är -50 mkr. Vidare har löneökningar till lärarna ökat vilket jämfört med föregående år är -61 mkr högre. Hyreskostnaderna har ökat med -5 mkr på grund av större behov av lokaler. Elevunderlagen ökar för skolorna vilket medför ökade kostnader för skol- och fritidshemmat med -5 mkr. Resterande avvikelser om -11 mkr fördelar sig på mindre fluktuationer inom nämndens olika avdelningar.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens kostnader har ökat med -31 mkr. Förändringen består av flera avvikelser inom nämndens verksamhet. Löneförändringen är 3,1% för kvinnor och 2,5% för män vilket har gett en nettoökning om -14,5 mkr. Vidare har kostnaderna ökat med -7 mkr jämfört med föregående år då kommunen satsat på arbetsmarknadsrelaterade åtgärder i form av välfärdsjobb. Detta för att öka sysselsättningen för personer med svårigheter att ta sig ut på arbetsmarknaden. Ökningen av flyktigantalet har medfört ökade SFI (Svenska för invandrare) kostnader om -16 mkr jämfört med föregående år. Resterande avvikelser om +6,5 mkr fördelar sig på mindre avvikelser inom nämndens olika avdelningar.

Socialnämndens nettokostnader har ökat med -43 mkr jämfört med föregående år. Förändringen beror dels på ökade kostnader inom individ- och familjeomsorgen (IFO) -35 mkr samt inom funktionshinderomsorgen -5 mkr. IFOs kostnader för barn- och ungdomsvården har ökat med -30 mkr där två större avvikelser noterades för myndighetsutövningen -8 mkr och inom institutionsvården -16 mkr. Slutligen har försörjningsstöd en negativ budgetavvikelse om -3 mkr.

Det positiva nettot av **kommungemensamma** kostnader/intäkter har ökat med +32 mkr jämfört med 2014. Den främsta förklaringen är att kommunen under 2015 erhöll en engångspost av återbetalning från AFA om +52 mkr vilket inte erhållits föregående år. Vidare har kostnaden för semesterskulden förändrats med -18 mkr. Utöver finns flera mindre fluktuationer som förklarar resterande del av förändringen om -2 mkr.

Skatteintäkterna är ca +251 mkr högre jämfört med utfallet vid föregående år. Kommunen har i år en högre andel invånare i arbete samt att lönerna ökat jämfört med föregående år vilket medför högre skatteintäkter.

Generella statsbidrag och utjämning har under året ökat jämfört med föregående år med ca +58 mkr, vilket främst är hänförligt till att kommunen har sett över sin redovisning i LSS-utjämningsystemet och har erhållit bidrag istället för mot tidigare år då kommunen har betalat en avgift. Nettoförändringen i LSS-utjämningsystemet mellan åren är ca +58 mkr.

Finansiella intäkter har minskat med -14 mkr jämfört med föregående år. Förändringen består delvis av minskade ränteintäkter på vidareutlåningen om -12 mkr samt av minskade intäkter på obligationer om -2 mkr. Minskningen av ränteintäkter förklaras av att kommunens lånereverser till kommunkoncernen har omförhandlats för att ligga i nivå med de rådande marknadsräntorna som är lägre jämfört med föregående år. Minskningen av intäkterna för obligationerna förklaras också av lägre räntesatser under året. Då marknadsräntorna är negativa i år så utgår minimala räntesatser på vidareutlåningen.

Finansiella kostnader har minskat med -19 mkr jämfört med föregående år. Förändringen förklaras av att räntekostnader för upplåning har minskat med -11 mkr samt för obligationer med -6 mkr. På grund av rådande marknadsräntor är räntekostnaderna historiskt låga och på flera av lånen erhåller man en ränteintäkt då det är negativa räntor på marknaden. Resterande avvikelser om -2 mkr fördelar sig på mindre avvikelser inom kommunen.

Kommunens årsresultat för år 2015 uppgår till +132 mkr (föregående år +52 mkr). Detta resultat fördelas på skattefinansierad verksamhet med +130 mkr och affärsverksamheterna i Jönköping med +2 mkr.

lakttagelse

Vår analys av kommunens totala resultaträkning i relation till föregående period visar inte på några väsentliga oförklarade differenser.

Vi har noterat att kommunen i december har erhållit ett generellt engångsbidrag om +66 mkr för mottagning av flyktingar som avser en 13 månaders period. Enligt RKR:s rekommendationer ska 1/13 intäktsföras under år 2015 och resten periodiseras till år 2016. Kommunen har valt att periodisera hela summan år 2015 och intäktsför bidraget först under år 2016 med hänvisning till matchningsprincipen. Därmed avviker kommunen från RKR:s ställningstagande. Kommunen uppger om avvikelser i resultaträkningen.

Resultaträkningen 2015 jämförelse mot budget

För kommunen som helhet presenterar kommunstyrelsen fullständig månadsrapport per februari, maj, augusti och oktober. I månadsrapporterna görs budgetuppföljningar och helårsprognos av respektive nämnd och eventuella avvikelser förklaras. Budget och prognoser bedöms vara ett viktigt styrinstrument i kommunen. I årsredovisningen presenteras inte en övergripande budget för kommunen och någon övergripande uppföljning mot budget görs ej. Däremot presenteras budget per nämnd och uppföljning samt analys mot utfall görs även per nämnd.

Nedan följer ett sammandrag av kommunens resultaträkning för år 2015 i jämförelse med budget.

Tabell 3: Utdrag ur kommunens resultaträkningar och budget

Nämnd/verksamhet (mkr)	Utfall 2015	Budget 2015	Föränd- ring, kr	Föränd- ring, %
Kommunstyrelsen	-234	-267	33	12,4%
Teknisk nämnd	-229	-246	17	6,9%
Realisationsvinster	37	0	37	- %
Barn- och utbildningsnämnd	-2 459	-2 491	32	1,3%
Utbildnings- /arbetsmarknadsnämnd	-653	-635	-18	-2,8%
Äldrenämnd	-1 356	-1 361	5	0,4%
Socialnämnd	-1 334	-1 295	-39	-3,0%
Övriga nämnder	-440	-423	-17	-4,0%
Kommungemensamt	205	123	82	66,7%
Nämndernas nettokostnader	-6 463	-6 595	132	2,0%
Interna transaktioner	6	0	6	- %
Verksamhetens nettokostnader	-6457	-6 305	-152	-2,4%
Skatteintäkter	5 528	5 559	-31	-0,6%
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	1 046	1 061	-15	-1,4%
Finansiella intäkter	49	89	-40	-44,9%
Finansiella kostnader	-34	-42	8	19,0%
Årets resultat	132	88	44	50,0%

Kommunstyrelse har en positiv avvikelse jämfört mot budget om +33 mkr. Budgetöverskottet förklaras dels av lägre personalkostnader hänförligt till att flertal vakanser inte har tillsatts. Landsbygdsutveckling redovisar ett utfall på +6,5 mkr mot budget. Vidare har kommunstyrelsen en positiv budgetavvikelse på +3,1 mkr för utvecklingen inom infrastruktur till följd av att utredningar inte utförts i den omfattningen som planerats under året. Den största positiva avvikelsen om +19 mkr finns, liksom tidigare år, inom personalstrategiska åtgärder där stadskontorets kostnader har blivit lägre än budgeterat då alla avsatta medel inte är förbrukade. Resterande avvikelser om +4,4 mkr fördelar sig på mindre avvikelser inom nämnden.

Tekniska nämnden visar ett överskott jämfört med budgeten om +17 mkr. Inom gata/parkavdelningen avvek utfallet för verksamheten gata mot budget med +12 mkr. Avvikelsen förklaras främst av den milda vintern som medförde +9 mkr lägre kostnader för vinterväghållning än budgeterat. Vidare har man lägre kostnader för teknisk service om +3 mkr. Visingsötrafiken redovisar ett överskott på +3,5 mkr. Uthyrningen av kommunens fordon och arbetsmaskiner till kommunkoncernens företag har minskat. Resterande avvikelse om +1,5 mkr fördelar sig på mindre avvikelser inom nämndens olika avdelningar.

Realisationsvinster uppgår till +37 mkr varav +2 mkr hänförs till försäljning av fastigheter och +35 mkr avser realiserad värdeökning vid försäljning av tomter.

Barn- och utbildningsnämndens utfall för 2015 visar ett överskott om +32 mkr jämfört med budget. Förklaringen till fluktuationen delas upp i två delar. En del avser nämndens anslag för de olika verksamheterna där tilldelade medel för det ökade behovet av utbildningsinsatser har ökat med 23,4 mkr och som inte fanns med i ursprungsbudgeten. Den andra delen avser resultatet för egen regi inom förskola och grundskola, där de olika skolorna presterat ett bättre resultat än budgeterat om +8,4 mkr. Kostnaden för barn- och elevpeng är -8,1 mkr högre än vad som var budgeterat vilket främst förklaras av ökat antal elever inom grundskola och fritidshem. Slutligen visar hyreskostnaderna ett positivt utfall jämfört med

budget om +10 mkr vilket förklaras av att nämnden har hyrt mindre lokaler och andra faciliteter. Resterande -1,7 mkr fördelar sig på mindre avvikelser inom nämndens övriga områden.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden redovisar ett budgetunderskott om -18 mkr. Underskottet är främst hänförligt till ökade kostnader för arbetsmarknadsåtaganden. Kostnaderna för satsning på välfärdsjobb uppgick till -21 mkr och fanns inte med i budgeten. Denna satsning beslutades under året och förklarar därmed ökningen av kostnaderna jämfört med budgeten. Resterande +3 mkr förklaras av ett flertal mindre avvikelser inom nämndens verksamhet.

Socialnämnden har en avvikelse mot budget om ca -39 mkr. Avvikelseerna finns inom nämndens samtliga verksamheter. Avvikelsen inom funktionshinderomsorgen uppgår till -5,4 mkr. Denna avvikelse beror på att kommunen under året öppnade en ny servicebostad då behovet av den här typen av bostäder har ökat. Inom individ och familjeomsorg redovisas ett budgetunderskott om -30 mkr. De största posterna är kopplade till svårigheter att hitta erfaren personal inom myndighetsutövning (-8 mkr) samt kostnader för institutionsvård av barn och unga (-16 mkr). Försörjningsstödet avviker -3,6 mkr från budget då fler hushåll än budgeterat uppburit försörjningsstöd.

Kommungemensamma kostnader och intäkter redovisar en positiv budgetavvikelse om +82 mkr. Avvikelsen förklaras främst av återbetalning av AFA medel avseende 2014 om +52 mkr, förändring av pensionsavsättningen med -20 mkr, reglering av avsättning för tillkommande hyror inom utbildningsförvaltningen +19 mkr, återstående anslag av kommunens omfördelade resursmedel om +19 mkr samt att personalkostnadsökningarna varit +11 mkr lägre än budgeterat till följd av att löneökningen blev lägre. Resterande +1 mkr i budgetunderskott förklaras av ett flertal mindre avvikelser inom nämndens gemensamma verksamhet.

Skatteintäkter redovisar en budgetavvikelse om -31 mkr. Avvikelsen förklaras främst av högre inkomster och fler sysselsatta i riket. Skatteintäkterna baseras på uppskattad lönevolymen beaktat en prognosticerad löneökning. Utfallet blev något lägre varför skatteintäkterna i relation till budget är lägre.

Finansiella intäkter redovisar en budgetavvikelse om -40 mkr.

Förändringen består av minskade ränteintäkter på vidareutlåningen till kommunkoncernen om -20 mkr samt av minskade intäkter på vidareutlåning till VAF (vatten-, avfall- och miljöavdelningarna) om -7 mkr. Minskningen av ränteintäkter förklaras av att kommunens lånereverser till kommunkoncernen har omförhandlats för att ligga i nivå med de rådande marknadsräntorna som är lägre jämfört med föregående år. Då marknadsräntorna på inlåningen är negativa i år utgår minimala räntesatser på vidareutlåningen till kommunkoncernens företag. Resterande -13 mkr i budgetunderskott förklaras av ett flertal mindre avvikelser inom nämndens gemensamma verksamhet.

lakttagelse

Vår analys av nämndernas kostnader i relation till föregående period och budget visar inte på några oförklarade differenser.

Rekommendation

Vidare rekommenderar vi att socialnämnden och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd strävar efter en ekonomi i balans. Om socialnämnden och utbildnings-/arbetsmarknadsnämnd bedömer att budgeten är för låg måste en dialog föras mellan nämnden och kommunfullmäktige.

Balansräkningen

Nedan följer ett sammandrag av kommunens balansräkningar vilka presenteras i årsredovisningen. Därefter följer en analys av väsentliga balansposter och fluktuationer.

Tabell 6: Balansräkning

Mkr	2015	2014	Förändring
Mark, byggnader och tekniska anl.	5 728	5 480	248
Maskiner och inventarier	386	352	34
Aktier och andelar	280	263	17
Långfristiga fordringar	2 971	2 511	460
Förråd och exploateringsfastigheter	100	88	12
Kortfristiga fordringar	605	487	118
Kassa och bank	169	36	133
SUMMA TILLGÅNGAR	10 239	9 217	1 022
Eget kapital vid årets ingång	3 604	3 535	69
Årets resultat	132	52	80
Övrig förändring av eget kapital	16	17	-1
Avsättningar för pensioner	426	412	14
Avsättningar (deponin)	55	66	-11
Långfristiga skulder	4 615	3 831	784
Kortfristiga skulder	1 391	1 304	87
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	10 239	9 217	1 022

Materiella anläggningstillgångar

Förändringar i anläggningsregistret aktiveras i balansräkningen en gång per månad på VAF och en gång per år på kommunen med de transaktioner som har inträffat.

Anläggningsregistret är inte anpassat till komponentredovisningen. Planen är att under 2017 införa komponentredovisning för samtliga nyanskaffade byggnader. För byggnader som har anskaffats innan införandet av

komponentredovisning finns det ingen plan på hur man ska hantera komponentredovisningen.

Som framgår av årsredovisningen har nettoinvesteringar för den skattefinansierade och affärsverksamheten genomförts med ca 765 mkr. Budgeterat anslag för år 2015 för de båda verksamheterna är 997 mkr. Kommunen har fört över ca 150 mkr från år 2014 gällande projekt som inte har avslutats. Årets investeringar motsvarar ca 77% av budgeterat anslag. För år 2015 har kommunstyrelsen godkänt en ombudgetering om ca 89 mkr som förs över till år 2016.

Årets totala avskrivningar uppgår till ca 396 mkr, vilket är samma som föregående år. Totala nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar som belastar resultatet är ca 31 mkr, jämfört med ca 15 mkr under föregående år. Nedskrivningarna avser ett flertal olika fastigheter.

Försäljning av anläggningstillgångar uppgår till ca 54 mkr och realisationsvinsten uppgår till ca 6 mkr.

Mark, byggnader och tekniska anläggningar 5 728 mkr (5 480 mkr)

Investeringar i byggnader, mark och tekniska anläggningar har gjorts om ca 626 mkr. Fastigheter har sålts för 54 mkr och realisationsvinsten uppgår till ca 6 mkr. Planenliga avskrivningar har gjorts med 295 mkr och nedskrivning har skett om ca 30 mkr.

Maskiner och inventarier 387 mkr (352 mkr)

Maskiner och inventarier har anskaffats för ca 137 mkr. Årets försäljning uppgår till 4 mkr och realisationsvinsten uppgår till ca 4 mkr. Årets planenliga avskrivningar är ca 102 mkr och inga nedskrivningar har gjorts.

lakttagelse

Enligt RKR 11.4 ska anläggningstillgångar där livslängden på olika komponenter är väsentlig delas upp på dessa komponenter. Respektive komponent ska skrivas av separat. Vi konstaterar att kommunen endast i

mycket begränsad omfattning påbörjat arbetet med komponentredovisning. Detta tycker vi inte är tillfredsställande då regelverket har funnits sedan 2014. Det är även viktigt att kommunen till dess att komponentavskrivningen är implementerad upplyser i sina redovisningsprinciper om vilka avvägningar och prioriteringar som har gjorts samt om den ekonomiska effekten av implementering av komponentavskrivning hade medfört.

Vi rekommenderar kommunen att beakta komponentredovisning och säkerställa att samtliga anläggningstillgångar redovisas enligt RKR 11.4, materiella anläggningstillgångar.

Aktier och andelar 279 mkr (263 mkr)

Jönköpings kommun har andelar i aktiebolag, ekonomiska föreningar, stiftelser och bostadsrättsföreningar. I samband med granskningen av aktier och andelar har vi gjort en avstämning mot kommunens underlag. Innehaven har ökat med ca 16 mkr under år 2015. Ökningen hänförs i sin helhet till återinvestering av utdelning i Kommuninvest om ca 16 mkr.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens innehav av aktier och andelar inte skulle vara upptaget till ett korrekt belopp.

Långfristiga fordringar 2 971 mkr (2 511 mkr)

Kommunen har under år 2015 emitterat obligationer via ett så kallat MTN-program samt ett certifikatprogram. För utförligare information se nedan rubrik "Långfristiga skulder". Utifrån denna upplåning har kommunen sedan i sin tur lånat ut ca 2 970 mkr till Jönköpings Rådhus AB koncernen.

lakttagelse

Vi har gjort en avstämning av posten mot underlag. Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens långfristiga fordringar inte skulle vara upptagna till rätt belopp.

Kortfristiga fordringar 605 mkr (487 mkr)

Posten kortfristiga fordringar består av kundfordringar, förutbetalda kostnader, upplupna intäkter, slutavräkning kommunalskatt, kommunal fastighetsavgift samt övriga kortfristiga fordringar. Posten kundfordringar och moms kommenteras nedan.

Kundfordringar 213 mkr (200 mkr)

Kommunen gör löpande avstämningar av sina kundfordringar. Reservering för osäkra kundfordringar görs av samtliga kundfordringar förfallna över 6 månader. Vi har gjort en avstämning av posten genom att ta del av kommunens underlag.

Kundfordringarna är något högre jämfört med föregående år vilket förklaras av bankdagarna vid årsskiftet. I år inföll nyår på en lördag och under 2014 på en torsdag. Detta medförde att det var en bankdag mindre under veckan innan årsskiftet i år jämfört med föregående år.

lakttagelse

Vi har inte noterat något som indikerar ett felaktigt värde av kundfordringarna.

Moms 54 mkr (47 mkr)

Kommunen redovisar månadsvis moms till Skatteverket och sedan betalas det via skattekontot. Momsfordran i bokslutet avseende november och december har stämts av mot underlag samt skattedeklarationerna som är skickade till Skatteverket.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunen inte har en tillförlitlig rutin vad gäller kommunens redovisning och inbetalning av moms.

Kassa och bank 169 mkr (36 mkr)

Posten består av banktillgodohavanden och handkassar som finns ute i verksamheten. Ökningen beror på att kommunen inte hade de kostnader som finansavdelningen uppskattat. Betalningar skedde i början av år 2016.

Vi har granskat kommunens avstämning av handkassar mot huvudboken. Vi har noterat att samtliga konton inte är avstämda mot signerade kassaintyg.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens kassa och bank inte skulle vara upptagen till ett korrekt belopp.

Vi rekommenderar dock kommunen att se över kassahanteringen och säkerställa att samtliga konton är avstämda och att signerade kassaintyg återfinnes.

Eget kapital 3 752 mkr (3 604 mkr)

Kommunens egna kapital har ökat med ca 148 mkr. Denna förändring består dels av årets resultat om ca 132 mkr samt en övrig förändring av eget kapital om ca 16 mkr hänförlig till uppskrivning av andelar i Kommuninvest.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens egna kapital är felaktigt redovisat.

Avsättningar för pensioner 426 mkr (412 mkr)

Kommunen har avsättningar för pensioner.

Vi har stämt av avsättningen för pensioner mot externa underlag.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens pensionsavsättning inte skulle vara upptagen till ett korrekt belopp.

Avsättningar för återställande av deponi Hult 55 mkr (66 mkr)

Per den 31 december 2013 redovisades en avsättning för deponi om ca 80 mkr, då kommunen har ett åtagande att sluttäcka avfallsdeponin i Hult. Kommunen har under år 2015 haft kostnader om ca 10 mkr samt 15 mkr under år 2014 relaterat till sluttäckningen, vilket gör att avsättningen per 31 december 2015 summerar till ca 55 mkr.

lakttagelse

Vi har noterat att kommunen har gjort en bästa bedömning gällande vad avsättningen för deponin i Hult bör uppgå till. Vi har inte noterat något som ger oss en anledning att göra en annan bedömning. Dock bör kommunen fortsätta ompröva sin bästa bedömning inför kommande bokslut.

Långfristiga skulder 4 615 mkr (3 831 mkr)

Kommunens långfristiga skulder har ökat med ca 784 mkr jämfört med föregående år. Förändringen är hänförlig till ökning av långfristiga lån samt minskning av checkräkningskrediten. Nettoupplåningen har ökat med 740 mkr och checkräkningskrediten har ökat med ca 44 mkr.

Kommunen har under år 2015 nyemitterat obligationer via ett MTN-program samt ett certifikatprogram. Vidare har kommunen i år minskat upplåningen via Kommuninvest. MTN-programmet är inriktat på den långfristiga finansieringen och certifikatprogrammet tryggar den kortfristiga betalningsberedskapen. Via programmen kommer lånen kontinuerligt att omsättas till nya lån, ingen kortfristig del finns därför upptagen som ska amorteras nästa år.

Förändringen av långfristiga skulder är hänförlig till ökad upplåning om 809 mkr samt amortering av ett lån om 25 mkr. Kommunen har gjort en nyupplåning om 215 mkr via certifikatprogrammet och om 550 mkr i

obligationer via MTN-programmet samt 44 mkr genom upplåning till VAF. Vidare har kommunen i år amorterat en del av lånen som finns via Kommuninvest om 25 mkr.

lakttagelse

Vi har gjort en avstämning av posten mot underlag. Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens långfristiga skulder inte skulle vara upptagna till rätt belopp.

Kortfristiga skulder 1 391 mkr (1 304 mkr)

Posten kortfristiga skulder består av leverantörsskulder, personalens skatter och arbetsgivaravgifter, övriga kortfristiga skulder, semesterlöneskuld, löneskatt, upplupna räntekostnader, upplupna pensionskostnader individuell del, förutbetalda intäkter, övriga upplupna kostnader m.m. Nedan följer en analys av väsentliga delar av posten.

Leverantörsskulder 177 mkr (187 mkr)

Kommunens centrala ekonomikontor stämmer varje månad av leverantörsreskontran mot huvudboken. Den femte oktober genomfördes en större uppdatering av affärssystemet Visma. Uppdateringen medförde konsekvenser som exempelvis gjorde att kommunen inte kan stämma av leverantörsreskontran som innan uppdateringen genomfördes.

Vi har granskat kommunens avstämning mot huvudboken och kan konstatera att det föreligger outredda differenser. Differenserna uppgår till 3 mkr. Vi har i vår granskning noterat att kommunen inte kan säkerställa att samtliga leverantörsskulder är medtagna per bokslutsdatum.

lakttagelse

Vi har noterat enligt ovan att kommunen inte har tillförlitliga rutiner för att säkerställa att samtliga leverantörsskulder är medtagna. Beloppen som har noterats på outredda differenser är dock inte väsentliga för kommunens ställning men det är av yttersta vikt att kommunen säkerställer att samtliga konton är avstämda.

Personalrelaterade skulder 660 mkr (618 mkr)

Vi har stämt av personalens skatter och arbetsgivaravgifter mot inlämnade deklARATIONER och semesterlöneskulden mot semesterlöneskuldlista. Posten har ökat något jämfört med föregående år vilket framförallt förklaras av att kommunen har ca 300 fler tillsvidare och visstidsanställda i år jämfört med föregående år och därmed högre sociala avgifter, semestereskuld och pensionskostnader.

lakttagelse

Vi har inte noterat något som indikerar ett felaktigt värde av de personalrelaterade skulderna.

2.4 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen ska enligt KRL 8:2 innehålla en resultaträkning och en balansräkning som utgör en sammanställning av kommunens resultaträkning och resultaträkningarna för de övriga juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande.

Redovisningen skall vidare innehålla en balansräkning som utgör en sammanställning av kommunens balansräkning och balansräkningar för de övriga juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande.

Enligt rekommendation nr 8.1 från Rådet för kommunal redovisning är det god redovisningssed att inkludera en kassaflödesanalys.

lakttagelse

Vi har granskat den sammanställda redovisningen och tillhörande tilläggsupplysningar utan anmärkning. Vi anser att den sammanställda årsredovisningen uppfyller kraven enligt KRL.

2.5 Årsredovisningens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

Enligt KRL 3:1 ska årsredovisningen redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut.

Genom granskning och analyser presenterade under 2.1 har vi kontrollerat att årsredovisningen uppfyller kraven enligt KRL 3.

lakttagelse

Vår bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt innehåller uppgifter som är väsentliga för att bedöma verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning. Vi bedömer räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande.

Kommunens årsredovisning saknar i år en särskild redovisning och uppställning för VA-verksamheten. Enligt VA-lagen från 2007 ska VA-verksamheten särredovisas i separat balans- och resultaträkning med tillhörande tilläggsupplysningar. Det är inget krav att ha med denna särredovisning i årsredovisningen men den måste finnas tillgänglig för fastighetsägarna. Kommunen har upprättat en separat balans- och resultaträkning, med tillhörande kassaflödesanalys och noter som en separat redovisning. En utveckling av årsredovisningen vore att samtliga delar framgår i årsredovisningen att förtydliga för en extern läsare.

Vid genomgång av kommunens avstämningar av balansposter noteras att det i efterhand inte är möjligt att verifiera att avstämning har skett. Vår rekommendation är att kommunen i samband med bokslut sammanställer samtliga avstämningsbilagor där det tydligt framgår att avstämning har skett mot underliggande underlag och om några avvikelser finns mellan huvudbok och underlag. Vidare bör även externa underlag bifogas så att avstämning av balansposterna kan kontrolleras i efterhand.

2.6 Balanskravet

Vi har granskat att Jönköpings kommun uppfyller balanskravet.

Kommunen redovisar en balanskravsavstämning enligt kommunallagens krav i förvaltningsberättelsen under rubriken "Avstämning mot balanskrav".

Det balanserade resultatet är enligt resultaträkningen ca 132 mkr. Detta resultat har justerats med -10 mkr avseende reavinster på anläggningstillgångar. Justerat resultat för året uppgår då till 122 mkr. Det lagstadgade balanskravet för 2015 är därmed Föregående år var justerat resultat för balanskravet 33 mkr, vilket innebar att kommunen även uppfyllde balanskravet föregående år.

2.7 Jämförelse med liknande kommuner

I syfte att få en bild av Jönköpings kommuns ställning har finansiella nyckeltal jämförts med andra kommuner. Kommuner som har inkluderats i jämförelsen är Linköping, Norrköping, Helsingborg, Örebro, Västerås och Umeå. Jämförelse har gjorts dels av kommunerna och dels av kommunkoncernerna.

De nyckeltal som jämförts är;

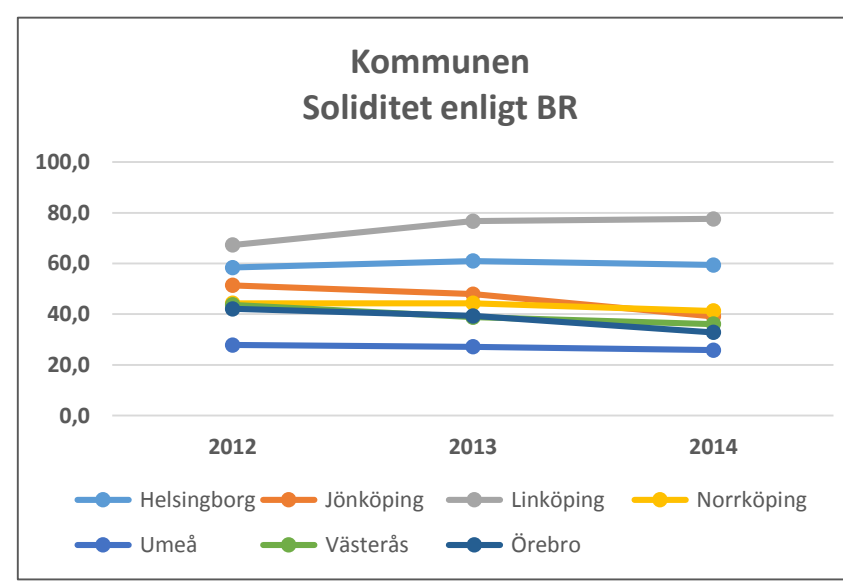
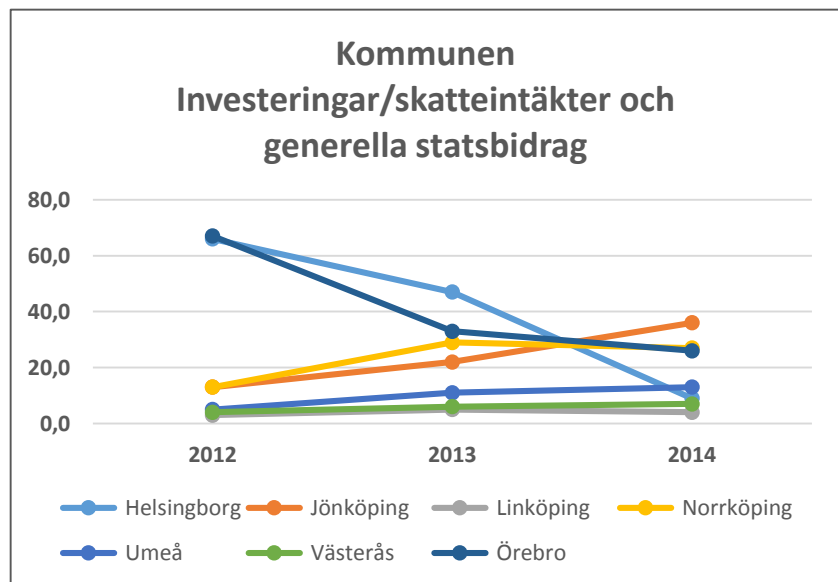
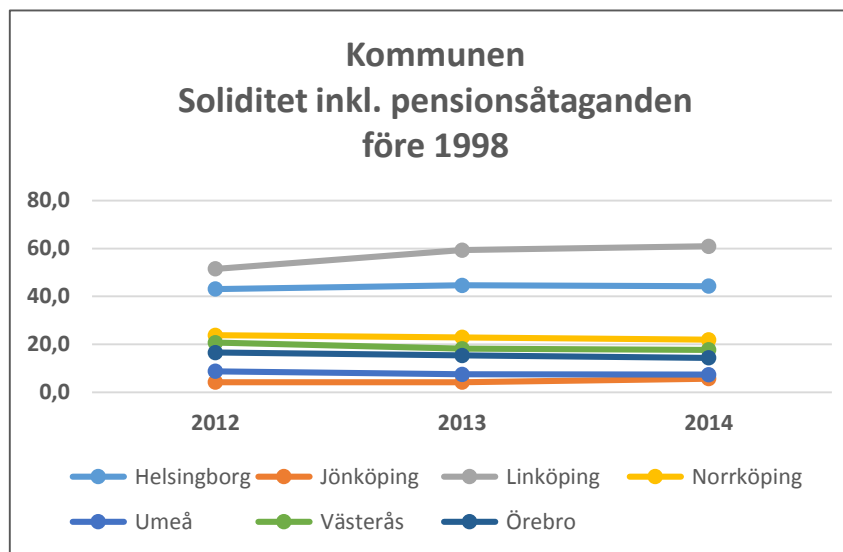
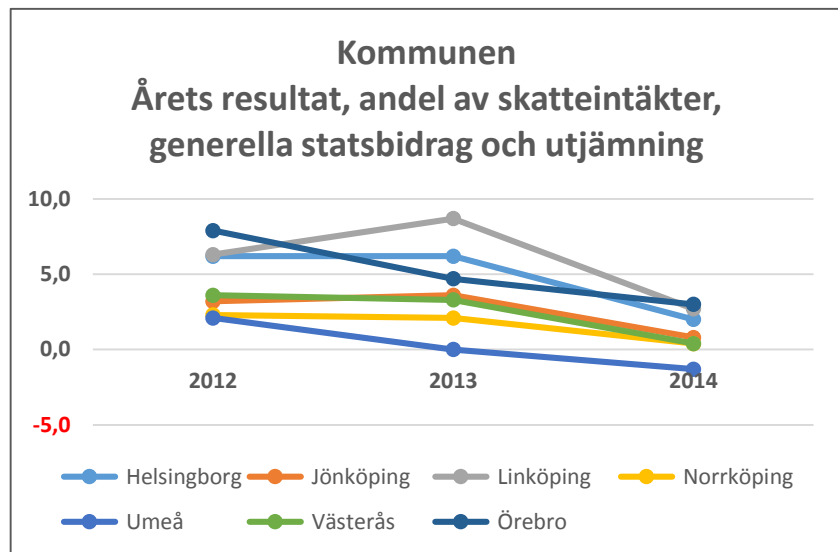
- Årets resultat i relation till skatteintäkter
- Investeringar i relation till skatteintäkter (endast kommunen)
- Eget kapital i relation till totalt kapital
- Eget kapital i relation till totalt kapital inklusive pensionsåtaganden före 1998 kommunen.

Informationen har hämtats från SCB och avser 2012-2014. Deloitte har inte kvalitetssäkrat de inhämtade nyckeltalen och de kan kräva viss tolkning. Nyckeltalen har använts i syfte att ge en indikation på Jönköpings ställning i förhållande till kommuner av motsvarande storlek.

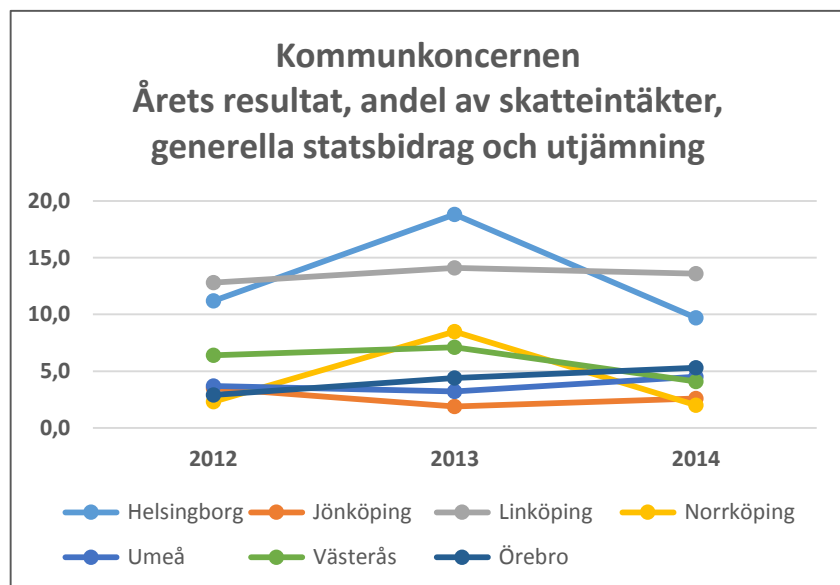
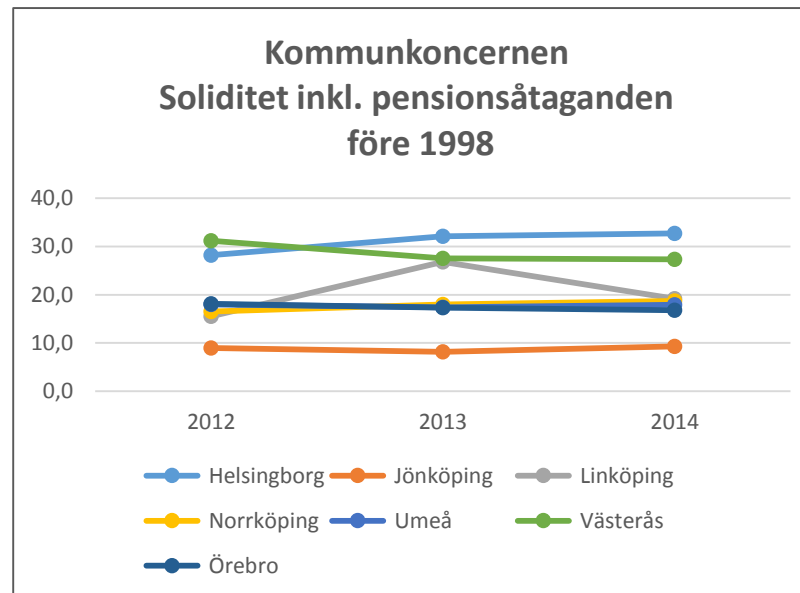
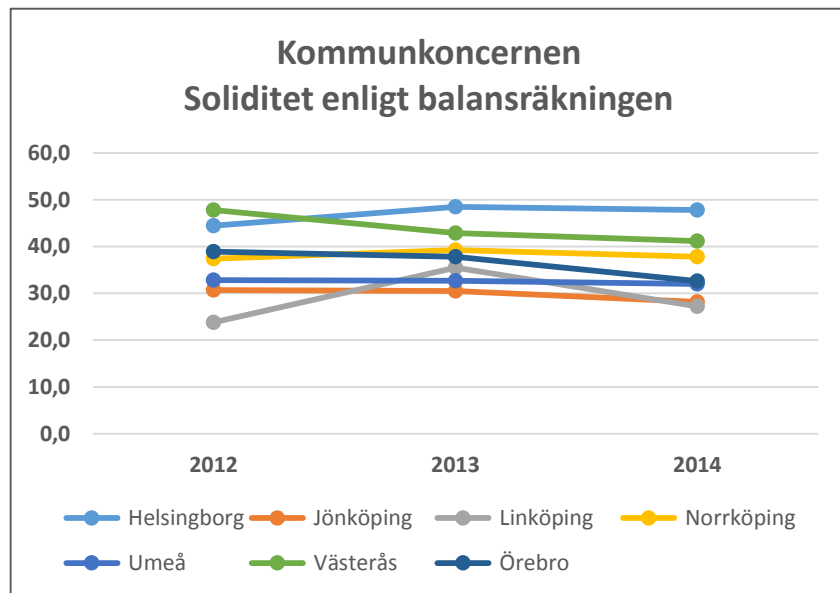
I skatteintäkter har även generella statsbidrag inkluderats.

De kanske viktigaste noteringarna av nedan jämförelser är att Jönköpings investeringar i relation till skatteintäkter och generella statsbidrag för år 2014 är högst av de kommuner som ingår i jämförelsen. Vidare är soliditet inklusive pensionsåtagande före 1998 lägst bland de kommuner som ingår i jämförelsen.

Kommunen

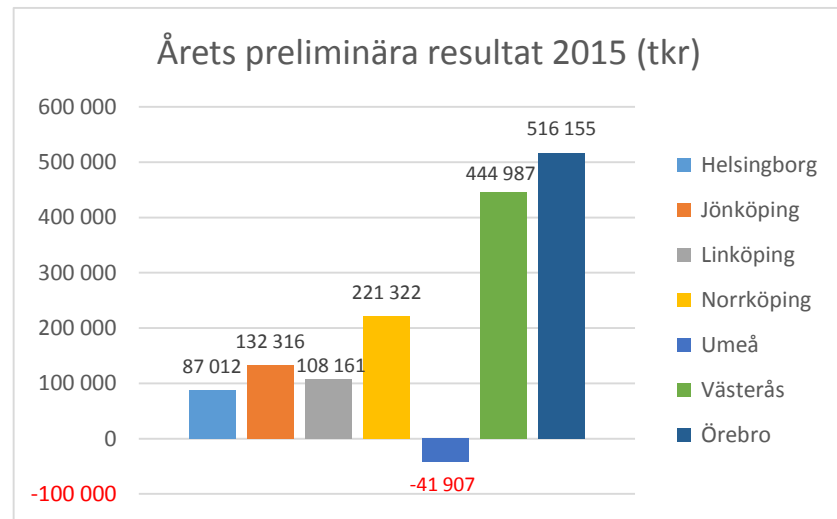
Kommunkoncernen

Årets resultat kommunen 2015

Preliminära resultat har även inhämtats från de olika kommunerna via Statistiska centralbyråns preliminära resultat för 2015.

Av jämförelse i diagrammet nedan kan konstateras att Jönköping hör till den halvan av kommuner som har lägst resultat för 2015.

About Deloitte

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee (“DTTL”), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, tax, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in more than 150 countries and territories, Deloitte brings world-class capabilities and high-quality service to clients, delivering the insights they need to address their most complex business challenges. Deloitte’s more than 220,000 professionals are committed to becoming the standard of excellence.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the “Deloitte network”) is, by means of this communication, rendering professional advice or services. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.